

Posudek bakalářské práce

Jiří Smrž, Vývoj mečířského řemesla v pražských městech v raném novověku, Katedra pomocných věd historických a archivního studia FF UK Praha 2013, 86 s. + 2 přílohy (s. I–XII).

Řemesla a živnosti představovaly vždy významnou a zcela nepominutelnou integrální součást městského hospodářství. Je proto s podivem, že až na starší práce, především Zikmunda Wintera a Bedřicha Mendla, věnované dějinám řemesel, obchodu, cechů a živností v českých zemích a práce Janáčkovy, stojí toto téma až na výjimky (viz např. „Olomoucká řemesla a obchod v minulosti“ zpracovaná Miloslavem Čermákem) poněkud stranou badatelského zájmu historické obce, byť nový komplexní pohled na jednotlivá řemesla, resp. skupiny řemeslných odvětví, by byl více než žádoucí. V poslední době se však zdá, zvláště pokud jde o nejmladší generaci badatelů, že se i v této zvolna začíná „blýskat na lepší časy“. Dokladem je v této souvislosti, kromě jiných, předkládaná práce Jiřího Smrže věnovaná pražským mečířům, v období raného novověku.

Práce je přehledně a logicky strukturována do šesti základních oddílů, a to včetně úvodu i závěru. V úvodu autor přibližuje důvody vedoucí ke zvolení tématu, stanoví metodiku zpracování tématu, vymezuje hlavní cíle práce, jimiž je jednak pohled na mečířské řemeslo jako takové a jednak jako na řemeslo v rámci cechovního zřízení. V další části je uveden základní přehled dosavadního stavu bádání, se zřetelem k řemeslům v období raného novověku. Zvláště potěšitelné je, že autor neopomíjí ani zahraniční literaturu vztahující se k danému tématu. Stěžejní část práce pak představují následující kapitoly věnované vlastnímu mečířskému řemeslu, jeho genezi, cestě k emancipaci, resp. k osamostatnění mečířského řemesla a získání nezávislosti na ostatních řemeslech příbuzných (o nichž je v rámci kapitoly rovněž podán základní informativní přehled), dále surovinové základně, produkci, směřující postupně ke stále užší specializaci (v této souvislosti autor porovnává situaci v prostředí domácím s prostředím zahraničním, především německým). Zvláště pokud jde o terminologické vymezení a charakteristiku konkrétních výrobků, je patrná autorova praktická znalost zkoumané problematiky.

Následující kapitola podává přehledný vývoj řemeslné organizace v českých zemích ve středověku a raném novověku se zřetelem k mečířskému řemeslu, zvláště pro Staré Město, Menší Město a Nové Město pražské. Čtvrtá kapitola je věnována vlastním pramenům,

především vlastní cechovní provenience, ale i pramenům uloženým v ústředních fondech v Národním archivu. Jako první se zaměřil autor na detailní analýzu dochovaných cechovních pořádků (včetně připojení přehledné tabulky dochovaných pořádků a jejich konfirmací ve sledovaném období). Následuje přehled úředních knih, dále informace týkající se dochovaných osobních dokladů členů cechu). Zvláště potěšitelné je, že se Jiří Smrž neomezil ve své práci pouze na vlastní prameny cechovní provenience, ale součástí jeho práce je rovněž sonda do městských knih uložených v Archivu hlavního města Prahy – sonda je o to složitější, že se jedná o neobyčejně širokou a typologicky bohatou skupinu pramenů. Kvalitně analyticky zpracovaný přehled pramenů doplňuje zevrubná informace věnovaná rukopisu z poloviny 20. století, jehož autorkou je dcera posledního pražského mečíře Marie Vávrová-Preisová. Po analýze pramenů písemných je další část práce věnována pramenům hmotné povahy, a to opět na konkrétních příkladech vztahujících se ke sledovanému mečířskému řemeslu a řemeslům příbuzným.

V pořadí pátá kapitola pojednává velice zevrubně o cechovním životě, přičemž zvláští pozornost v této souvislosti věnuje autor postavení cechu staroměstských mečířů jako cechu zemského. Nepomíjí ovšem ani řemeslníky, kteří stáli mimo cech (včetně Židů) a rovněž si všímá řemeslníků, kteří měli statut dvorských mistrů. Samostatnou pozornost věnuje i cechovní morálce a dalším aspektům života řemeslníků, tak, jak jsou kodifikovány v jednotlivých cechovních pořádcích.

Práce je doplněna přehlednými tabulkami a přílohami podávajícími přehled o starších mistrech jednotlivých pražských měst, pro čtenáře je pak zvláště užitečný závěrem připojený přehled chladných zbraní delšího rozsahu.

Závěr: autor prokázal velmi dobrou znalost literatury vztahující se k dané problematice, především však schopnost orientovat se ve spleti archivních pramenů, které dokázal kvalitně vytěžit a připravit si tak „půdu“ pro další práci na daném tématu. Rovněž z hlediska stylistického dosahuje práce velmi kvalitní úrovni a lze jen doufat, že autor bude ve své práci pokračovat. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit jako výbornou.

doc. PhDr. Ivana Ebelová, CSc.
vedoucí práce

V Praze dne 10. června 2013